onafhankelijk dagblad
voor Aruba, Curaçao
en Bonaire
opgericht in 1884

abonnementsprijs Af 32,50
losse nummers Af 1,50
zaterdag Business Ñapa
met Ñapa Af 1,75
donderdag
3 juli 2014
jaargang 128
nr 149

AMIGOE

prèkè
Hoeren, zien
en zwijgen

Mogelijk misbruik 'constitutionele bevoegdheid' door Koninkrijk

Gouverneursrol onduidelijk bij niet ondertekenen begroting

ORANJESTAD — De Koninkrijksregering maakt mogelijk misbruik van haar 'constitutionele bevoegdheid' wanneer de gouverneur, in haar opdracht, de Landsbegroting weigert te ondertekenen. Als hoofd van de Landsregering wordt hij namelijk geacht deze te bekrachtigen.

Dat verklaart rechtsgeleerde Viola van Bogaert tegen het *Caribisch Netwerk*. Uit haar antwoorden kan opgemaakt worden dat de gouverneur op staatsrechtelijk vlak in 'een grijs gebied' opereert.

Afgelopen week bleek gouverneur Fredis Refunjol de recent aangenomen begroting van 2014 niet te hebben ondertekend. Premier Mike Eman (AVP) laat aan journalist Ariën Rasmijn weten dat Refunjol de begroting eerst wil beoordelen 'aan de hand van informatie-uitwisseling die er is geweest tussen de regering van Aruba en Den Haag over de bezuinigingen en hervormingen'.

De minister van Financien, Juan David Yrausquin (AVP), is naar Nederland gereisd om in Den Haag het financiële beleid van Aruba te bespreken. Morgen is er een vergadering van de Rijksministerraad waarin volgens ingewijden Aruba mogelijk een financiële aanwijzing wacht. Vooralsnog houdt de Arubaanse regering de lippen stijf op elkaar. Wel wordt er volop gespeculeerd over de rol van de gouverneur.

Weekers onderzoekt

Het Nederlandse persbureau *ANP* schrijft vandaag dat oud-staatssecretaris Frans Weekers (Financiën) onderzoek gaat doen naar de financiële situatie op Aruba. Dit ingrijpen zou moeten voorkomen dat Nederland permanent financieel toezicht oplegt. Een ingewijde heeft donderdag na berichtgeving van *NRC Handelsblad* bevestigd dat Weekers hiervoor is benaderd. VVD'er Weekers was staatssecretaris in het huidige kabinet, maar moest in januari aftreden. Hij verloor het vertrouwen van een Kamermeerderheid door problemen bij de Belastingdienst over het uitbetalen van toeslagen.

Twee petten

Van Bogaert is wetenschappelijk hoofdmedewerker Staats- en bestuursrecht aan de Universiteit van Aruba (UA). Zij legt uit dat onderscheid gemaakt moet worden tussen de twee hoedanigheden van de gouverneur, namelijk die van vertegenwoordiger van de Koning als hoofd van de Landsregering en die van vertegenwoordiger van de Koninkrijksregering.

Als hoofd van de Landsregering staat de gouverneur van Aruba – net als de Koning in Nederland - boven en buiten het politieke proces en zijn de ministers voor zijn handelen politiek verantwoordelijk. Vanwege die bijzondere relatie wordt in de volksmond gesteld dat de gouverneur de plicht heeft om te ondertekenen. Strikt genomen staat een dergelijke plicht niet in de Arubaanse Staatsregeling omschreven. "Hierover zijn de meningen zeer verdeeld", aldus Van Bogaert.

Plicht aan de Kroon

Als vertegenwoordiger van de Koninkrijksregering heeft de gouverneur niet te maken met ministers, maar met de Koninkrijksregering. In het Reglement voor de Gouverneur van Aruba is uitdrukkelijk bepaald dat de gouverneur verantwoordelijk is voor de regering van het Koninkrijk. "Hierdoor is de gouverneur gehouden de eventuele instructies van de Rijksregering op te volgen. Dat is zijn rechtsplicht", zegt Van Bogaert.

De gouverneur kan weigeren zijn handtekening onder een verordening te zetten, maar dan moet de reden wel zuiver zijn. De Koninkrijksregering is namelijk alleen bevoegd in te grijpen, al dan niet via de gouverneur, wanneer de Koninkrijksaangelegenheden in het geding zijn, zoals opgesomd in artikelen 3 en 43 lid 2 van het Statuut. Het tweede lid van artikel 43 gaat onder andere over de waarborging door het Koninkrijk van deugdelijkheid van bestuur in de Caribische Landen. Op basis van artikel 15 van de rijkswet Reglement voor de Gouverneur van Aruba (RGA) 'waakt hij over het algemeen belang van het Koninkrijk'.

In artikel 21 van dezelfde rijkswet staat onder meer dat de gouverneur kan weigeren een landsverordening te bekrachtigen, wanneer hij het besluit in strijd acht met het Statuut dan wel met belangen van het Koninkrijk.

Zelfbestuur

Het feit blijft dat Aruba zelfbestuur heeft en een begroting is een interne aangelegenheid volgens het eerste lid van artikel 43 uit het Statuut. "Dat betekent dat als de Rijksregering zelf beleid zou willen bepalen voor Aruba op bijvoorbeeld het gebied van financiën en door gebruikmaking van haar gezag over de gouverneur, de Arubaanse overheid zou willen dwingen tot het opvolgen van concrete instructies, zij onrechtmatig handelt", besluit Van Bogaert.

Zie ook pagina 3
'MEP wil spoeddebat over crisis'.

MEP wil spoeddebat over crisis

ORANJESTAD — Oppositiefractie MEP heeft gisteren een spoeddebat aangevraagd over de huidige financiële en constitutionele crisis. De partij wil dat premier Mike Eman (AVP) en Financiën-minister Juan David Yrausquin (AVP) aan het parlement verantwoording afleggen over het niet bekrachtigen van de Landsbegroting door de gouverneur.

Volgens MEP-leider Evelyn Wever-Croes zitten we in een constitutionele crisis, 'want het is voor het eerst dat een gouverneur weigert om de begroting te ondertekenen'. Bovendien heeft de regering gekozen voor 'hermetische stilte'. "Dit komt Aruba niet ten goede", vindt ze. De relatie tussen het kabinet-Eman en Nederland is in elk geval ernstig verstoord, aldus Croes. "Men gelooft Eman niet meer in Nederland."
Minister Yrausquin probeert ondertussen van alles te doen om een aanwijzing vanuit Nederland te voorkomen, verneemt Croes van bronnen. Deze aanwijzing zou in concept al klaarliggen. Croes hoopt dat de minister erin slaagt om een aanwijzing (instructie, red.) te voorkomen en dat Yrausquin snel een legitieme begroting heeft om het land verder te regeren. "Hij zal echter niet heelhuids uit deze crisis komen", voorspelt Croes. "De maatregelen die hij van plan was te treffen zijn zwaar en treffen de minder toebedeelden in onze maatschappij. Nu zal Nederland zwaardere maatregelen opleggen. Dit zal uitmonden in sociale en economische problemen in Aruba."

MEP heeft in het verleden diverse keren gewaarschuwd voor een crisis en mogelijk ingrijpen van Nederland wanneer niets gedaan zou worden aan de oplopende kosten en schulden van het Land. Zo publiceerde MEP in 2012 de nota 'Feestvierend ten ondergaan' over de slechte financiële situatie van het Land. "Men zegt meestal een gewaarschuwd mens telt voor twee", besluit Croes.